

متن پرسش

سلام علیکم: استاد من به مطلبی برخورد کردم که سوالاتی برایم پیش آمد. (جناب آخوند ملاحسینقلی همدانی سه تا مجلس [سلوکی] مطابق مقامات اشخاص داشتند. به عده ای فرموده بود که روز در محفلش باشند و برخی بعد از نماز مغرب و عشاء و بعضی هم شاگردان سحری بودند و مجذوب او بودند. بعضی از اساتید ما فرمودند که چه بسا پیش آمده بود بعضی از آقایان صاحب کمال و زحمت کشیده بودند خدمت آقای قاضی رسیدند و ایشان فرمود: شما نمی توانید [متحمل ریاضات و...]. بشوید، زده می شوید، شما کار خودتان را انجام دهید که برای آن کار ساخته شدید. آقای قاضی عین ثابت و وضع و حال و لوح وجودی [کسانی که نزدش می آمدند] را می خواند و آگاهی داشت و اگر بعضی را مستعد می دید خیلی استقبال می کرد.) ۱. من دچار یک حیرتی و اضطرابی شدم که واقعا عین ثابت من چیه آیا میتونم به توحید برسم نمیتونم یا تا چه حد آیا فنای ذات احدی میسر هست یا نیست؟ دچار نوعی یاس شدم چه کنم؟ ۲. استاد من چطور متوجه بشم که کمال توحید برایم ممکنه یا نه؟ ۳. در فلسفه دعا گفتن که چند حالت داره یا به نفع و مصلحت شخص نیست یا خدا بهتره ش رو میده. کسی که از خدا توحید بخواهد چطور مصلحت بالا تر نیست و از آن بهتر هم نیست که خدا بخواهد در قیامت بدهد؟ ۴. عالم اعیان ثابتته در عالم واحدیت است آیا آنهایی که به ذات احدی می رسند از اعیان ثابتته خودشان خارج می شوند و عین ثابتشان الله می شود؟ ۵. گفتن که قبل از حضرت محمد (ص) هیچ پیامبری به مقام قاب قوسین او عدنا نرسیده. این یعنی آن که پیامبران قبلی به فنای واحدی و احدیت ذات نرسیده بودند و در عین ثابتشان متوقف شدند؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱ و ۲. ما هرکدام به سوی دین خدا رجوع می کنیم و بدون سخت گیری های بیجا و با نظر به سیره اولیاء معصوم «علیهم السلام» جان تشنه ی خود را سیراب می کنیم. لذا در إزاء تشنگی خود سعی کنید آب معرفت بنوشید. ۳. وقتی از خدا توحید بخواهیم، خودش می داند چگونه مناسب روح ما، ما را هدایت کند. ۴. با توجه به جمله ی مشهور ابن عربی در مورد «اعیان ثابتته» که فرمود: «ما شمت رائحة الوجود» اعیان ثابتته در مقام علم خداوند یعنی در مقام فوق اسماء که همان احدیت است، قرار دارد. ۵. خیر! درجه ی توحیدها متفاوت است. آن ها نیز در مقام خود به ولایت که شرط نبوت است، رسیده اند. موفق باشید